

MEGZENÉSÍTETT JUHÁSZ GYULA-VERSEK

SONKOLY ISTVÁN

(Debrecen)

„A dal az élet legszebb varázsa. A szív zenéje, a munka bája... Zúgjanak a gépek, harsogjon a dal. Munkával és dallal győzzön a magyar” — kezdi *A dal* című versét Juhász Gyula. A négy sor maradéktalanul kifejezi zeneszeretetét, a zene és a munka szoros összetartozását. Dallamos versei olvasva is zenébe kíváncznak. Sokszor a költemény az ének szárnyán terjed tova; számos Ady-dal is épp zenéje révén népszerűsödik országszerte, ezért nem érdektelen rámutatnunk Juhász verseinek zenei gyökerére. Nem csalódunk, ha kimondjuk: számos költeményében régi népdalritmus emléke él rejtve-lappangva. Néhány verset megemlítve a gazdag termésből, tekintsük meg a *Tápai nótát*, ennek tizenketteseiben mintha a *Nem arról hajnalik*, vagy *Verje meg az Isten a mézárásokat* ritmusa élne. *A kis Tisza hídján* jól rezonál *Nem messze van ide kis Margita*, vagy *Ólelem a szép karcsú derekát ...* soraira. *Millióknak búját* kezdetű versében pedig benne rejtőzik a *Rakd meg Rózsám, rakd meg ...* melódiája.

Nemcsak magyar, hanem nyugati táncritmusok is beáramlanak lírájába. Tiszta gagliarde-lebegésű pl. a sok közül a *Szeged*, kurtított gagliarde-ritmusú: *Köszönöm néked*, és a *Sorsom*. A néhány kiragadott példa nem összegező jellegű, csupán figyelemkeltő, felfedve Juhász lírájának zenei fátyolát. Lehet, hogy elhamarkodott még a zongorakíséretes műdalok és kórusok csoportosítása, mert a termés állandóan gyarapszik. Eredményünk nem is lehet végleges, hanem inkább első lépésnek tekinthető a járatlan ösvényen.

Nem hiányzik a zongorakíséretes műdal sem a csoportból, mind a kabaré-dalok, mind a hangverseny-előadás célját szolgáló műdalok literatúráját növeli a költő ösztönző lírája.

Tévednők, ha azt gondolnók, hogy a kabaré-dalok szövegei könnyebb fajsúlyúak. Juhász mély érzésű lírája, egyes szövegei mintegy meszalianszra jutottak a zenével. Hatásuk így sem csökkent, eljutott olyan környezetbe is költészete, mely addig kevésbé érdeklődött iránta. S a többségükben felületesen megkomponált kabaré-dalok nem rontották le teljesen a versek mély tűzét. Ezeknek javához tartozik Buday Dénes néhány sanszonja. Buday nem műkedvelő, mint a kabarészámok munkatársainak javarésze. Ő elvégezte a zeneszerzési szakot is Koessler irányításával a Zeneművészeti Főiskolán, s azon ritka kivételek közé tartozott, akik nem a szimfónikus, hanem a „szórakoztató” zene művelésénél kötöttek ki. Sanszonjai közül a *Testamentum* meg is jelent nyomtatásban, azonban az *Azt álmodtam* és a *Búcsú* kéziratban maradt. Kemény Egon Bécsben végzett Schmidtnél, s az osztrák zenei atmoszféra éreztette hatását nála. Sok a melodramatikus elem darabjaiban. Még megemlíthető Váradi Imre *Nincsen* — *nincsen* c. dala, de nem hallgathatjuk el primitív, korszerűtlen zongorakíséretét. Vass Manci sanszonjainak hangvétele nincs összhangban a megzenésített szövegek erkölcsi súlyával. Nem maradhat említés

nélkül az említett kabarédalok nemzetközi intonációja, mely többnyire konvencionális, a magyar melosztól idegen, áthatja még Csanak Béla *Azt álmodtam* c. dalát is, melynek zongorakísérete egyébként korszerű.

A hangversenyelőadásra szánt műdalok sorát megnyitotta a kiváló zeneesztétikus, Molnár Antal és Siklós Albert. Molnár Antal mint zeneelmélettanár már akkor, 1910 körül tisztán látta a helyes megzenesítés alapelveit. Zongorakíséretük mozgalmasság, a dallamok prozódiai szempontból megnyugtatóak. Mégsem éneklük ezeket, bár nyomtatásban is megjelentek. Siklós Albert Kodály működésével párhuzamosan oktatta a zeneszerzést a Zeneművészeti Főiskolán. Juhász dalai még fiatalkori szerzemények. Dallamvezetésük enharmonikus átértelmezései erőltetettek. Siklós dalai, akárcsak kamarazene- és szimfonikus művei halála után teljesen eltűntek, kiselejteződtek a hangversenyéletből.

A költő műfordításaiból két számot zenésített meg Király-König Péter Schumann, Brahms modorában. Szívesen megnyújtotta az utolsó szótagot a *biztatót* szóban, melyben a hirtelen felszökő melódia még jobban kiemelte a szöveget. Végig hárfaszerű tört hangzatokkal kísérte zongorán énekét a kiváló dirigens, Vaszy Viktor az *Emlék* soraiban, mely vers egyébként jól ismert Kósa György dallamosításában, ki a négy rövid és két hosszú időmértékű frázist végigvezette egész kompozícióján. Kósának 12 Juhász-dala jól megfelelt a 30-as, 40-as évek zenei köznyelvének. Helyenként, így a *Balladában* szívesen alkalmazott meloszában tritonust is, mely közismerten Bartók kedvenc hangköze volt. Itt-ott feltűnik előttünk Kodály-hatás is. Ugyancsak a tritonus gyakorisága jellemzi Szervánszky Endre *Magyar idilljét* is, melyben a népdalos hangvétel kromatikával találkozik.

A műdalok sorában megemlíthető még Tardos Bélának tömegdalszerű *Munkásgyermekhimnusza* és Gárdonyi Zoltán éneke. Zoltán Aladár zenekari kíséretes dalában a „keresztállások” halmozásával fokozza az érdeklődést.

Az énekkar, főleg a vegyeskar változatos színgazdagságával impozáns, szélesebb tömeget mozgat meg, jobban éleszti a versek mélyén izzó költői szikrát, mint a zongorakíséretes műdal. Nem egy költemény akad, mely két zeneszerző képzeletének is szárnyat növesztett. Így a *Kórus a Naphoz* szélesen hömpölygő sorait először König Péter dallamosította, s ez lett az 1927 évi szegedi dalosverseny egyik kötött száma. Magától értetődően a kor uralkodó felfogásához híven ez homofon irányú, „Liedertafel”-stílusú. Telt négyszólamú akkordvételei mintha emlékeztetnének az orgonaimprovizálásra. Középen a „Szent fényed égjen a szívekben” szavakra kis fűgaexpozíció csendül fel, majd a végén visszatér az elejének témája „Ragyogjon a tudás, művészet” textusra. König tiszteletreméltó tagja volt a Koessler iskolának, mely évtizedeken át ellátta zeneszerzőkkel Magyarországot. Amint a múlt század közepén az olasz Marastoni Jakab nevelte a fiatal magyar festőket, úgy irányította a szászországi Koessler a századfordulón az új magyar komponista-nemzedéket. Ha a német romantikus kórusirodalom vizén evezett König, érthető, hiszen ő is buzgón átvette a Koessler-iskola jellegzetességeit. Koessler nagy tisztelője volt Brahmsnak, lakásán Brahms múzeumot is létesített.¹

Ezzel magyarázható, ha számos volt Koessler tanítvány, így König Péter írásmódján is érezhető nyomot hagyott a nagy hamburgi mester, Brahms iránya. [Igaz, Bartók is, Kodály is ugyanebből az iskolából kerültek ki, de ők „kinőttek” a környezetükből.] — Mikor 1922-ben, a szegedi dalárda félszázados jubileumára volt kedves tanítványának, Könignek meghívására megérkezett Koessler János, Juhász Gyula is köszöntötte a német mestert.

¹ Demény J., Bartók Béla (Levelek...) Magyar Műv. Tanács. k. 1948. 39. l.

König Péter kottakézirata

Sopran II^{da}

*A négy évszak (König Péter Zuhány Gyula
Kői kar König Péter)*

musica

Gyemant szívet vígan járunk Ragyogó ta-
vaszban a ze-münkben hajnali fény Ajka, én kon-
dalva Szívénk köztá mint a gyemant Gondolatunk a- lom
Szép gyerekség' mért' mit repülsz el szál- ló
lep- ke szárnyon i. De
addig is míg rin- gat a- lom da- lóva és vi-
da- man vi da- man csak el- jétek csak élje- tek a
kündákutban szépen Sa szívár ványá' nézze- tek az
b- gen az é- gen b. Az aranyos termőnyalomban
Dalolnak a lányok Pé- pasz é- nek he- relem rá

A költő máskor is szívesen alkalmazott költeményeiben zenei képeket, motívumokat. Efféle a *Koncert* című verse (1926) is.

*Te ringatózol a dalon
Te rengeted a húrokat
Téged dicsérnek a vonók
És áldanak a trombiták*

König idejében még nem köszöntött be a magyar kórusirodalom megújulása, ő még benne élt a múlt századi osztrák dalárda-stílus tradíciójában, s ennek szellemében dallamosította lelkesen sógorának, Juhász Gyulának strófáit. Egyébként az említett *Kórus a naphoz* szövegére szerezte vegyeskari művét Sugár Rezső Kossuth-díjas zeneszerző is. Erőteljes dinamikai fokozás jellemzi a darabját. Mintha visszaélné a hangerővel, amikor többször is megszólaltatja hatalmas fokozással a legma-

új-óko Mirt, van vége boldogságnak
Híj-e-re-lem nek? Híj-e szere-lem nek?
De addig is míg vége nincs, vége nincs a
nyárnak. Ő. rúljunk a ri-rúgnak ri-rúgnak nap su-
gárnak, fe-relmes támadt járunk járunk míg me-
ző-kön és hagyjuk azt hogy így lesz mind-ökök. Fe-
réskön Szület után méltó őszrel
Kevésnek az udók földöz, kinek barozza volt,
báry őze eljött virágo van a tavárnak
Gyümölcse a nyárnak hervadozó őszre

gasabb hangot. Uralkodó ritmusa a szinkópás mozgás. Szabadon fejlesztett fuga-expozíció jelenik meg itt is a mű közepén, melyet továbbfejlesztett a szerző imitációs szerkesztéssel. Befejezésül a nap sugárzó hőjét ötszólamúvá dagadó kórus zengi diadallal.

A dal is két megzenésítőre talált. Péter József kitűnő kóruskarnagy már 1942-ben kiadta az erre komponált nagyszabású énekkari művét. Azonban a merész szólamvezetés miatt ezt csak technikailag jól felkészült együttes intonálhatja. Lépcsőzetesen emelkedő motívum jelenik meg a „Mikor az első szerelem ébred” szövegre imitációs feldolgozásban. A darab dinamikai tetőpontja kulminál a „Zúgjanak a gépek, harsogjon a dal” szavaknál. Bárdos Lajos gazdag anyagú vegyeskari gyűjteményének 14 száma közt előnyös hely illeti meg az ugyanezre a szövegre komponált kórusművet. Ennek intonációja könnyebb, mint Péteré. Bárdos kitűnő szólamkezelő rutinja itt is mutatkozik. Nem halmozta úgy a nehézségeket, mint Péter, mert azt tűzte ki célul, hogy közepes tudású együttesek is megtanulhassák. Nem vetette meg Bárdos a hatást keltő eszközöket sem: helyenként dúdolva, szöveg nélkül énekel egy-egy szólam. Az „Óh mi szép az élet” sorra háromnegyedes ütemben, tánclejtésű, tömör együttes fejezi be az invenciózus, felhőtlen égboltú darabot himnikus lendülettel. Bárdos a régi nyugati reneszánsz kori lineáris zenei fakturájú stílust folytatja, bele-

keltben őszű keltben nap - pi lez - u
 bánt és hez - rad a vi -
 rágunk u - tol - só nap - su - gá - runt. Itt
 vas - ra nyáma milán vissza néve milán vissza
 né - ve De - us mosolygal vájunk vájunk a nagy
 íre a nagy í re.

(Somogyi Könyvtár, Kéleányi-gyűjtemény)

ágyazva ebbe a magyar dallamfordulatokkal telített feldolgozást. Még más Juhász-kórossal is megajándékozta Bárdos 1961-ben énekeseinket. Mégpedig *A magyar ifjak énekével*. A szinkópás ritmus ebben is bőséges szerephez jut. Bárdos, aki annyit foglalkozott a prozódia törvényszerűségeivel, ebben valósággal mintapéldát adott. Imitációkkal átszőtt írásmódja nem vetette meg az enharmóniát sem, ha megkívánta a szöveghangulat. Különleges ötlete: a kezdő tematika félhanggal feljebb való megismétlése a végső részben.

Az újabb vegyeskari feldolgozások között előnyös hely illeti meg Kocsár Miklós három darabját. Az *Új Kőműves Kelemen*-ben a vers záró sorát: „addig égjen kezünkben a munka” ismételte egyre fokozódó vitalitással, így nagyobb súlyt kölcsönzött a befejezésnek. A „haj” szócskára közjátékszerű részlet került. *A márciusi láz* sűrű ütemváltozásaival, sok hajlításával, mixtura hatásával növelte a zene feszültségét. Homofón jellegű darabjának szinkópás dallama refrénszerűen visszatért. A *Hiszek* folyondárszerű dallamvezetése jól simul a vers tartalmához. Még kiemészhethetjük az új próbálkozások említését Gaál Jenő *Ének* című vegyeskarával, mely utóbbi fejlett technikával kidolgozott, de talán formalisztikus megoldású. *A munka* c. vers dallamosítását Gárdonyinak köszönhetjük, mely csaknem végig unisono, csupán a szakaszok végén szélesedett többszólamúvá. Tömegdal jellegű ez, így könnyen vállalhatják bemutatását kezdő énekkarok is.

Ugyanezt a szöveget feldolgozta még Csenki Imre, Halmos László, Dobronyi Dezső, végül Bárdos Lajos is.

Dobronyi feldolgozásának magyartalan a prozódíája, kiemeli gyakran a szavak második, harmadik szótagját. Pedig sok jó megoldás lebegtetett már előtte: kórusműve 1947-ben keletkezett. A befejezés sem kielégítő, a „hajnalodik” szó végső szótagjára emelkedett a hangmagasság. Csenki megzenésítésében azonos ritmusban mozognak a szólamok. Halmos, s főleg Bárdos zenéje előremutat. Valósággal a munka ritmikus lüktetését szólaltatja meg Halmos. Hajdú Mihály darabjában a *Május ünnepé*-ben kis fúgaexpozíció csendül fel a közepén, a „Mint győzelmi zászló égbe lendült” szavakra. Hatásosan fejeződik be a darab. Érdemes külön foglalkoznunk Balázs Árpád három vegyeskari művével. Harmonizálása, szólamvezetése rész, s halmozza a diszsonanciákat a *Tavaszi tájban*. A *Dal* zenéjében hangutánzás is akad. A *Harangjáték* hatását fokozza, hogy az egyre ismétlődő *élet* szót mindig azonos motívummal támasztja meg.

Jemnitz *Gyermekhimnusz*ának zenéje a gyermekkar irodalmát gyarapítja. Jemnitz jó képzettségű szerző, de a darabjában található sok „hajlítás” megnehezíti előadását. Mint Jemnitz többi műve, ez is „papiroson kieszelt munka”, invenció nélküli dolgot.

A férfikarok sorát megnyitotta Király (König) Péter több száma, a *Himnusz Budavárához*, *Tinódihoz*, *Petőfi*, *Lant és kard* stb., melyek az elmúlt évtizedekben jól összetartották a „dalár”-okat, s lelkesítették a hallgatókat. De Kodály férfikarokat ellentéző felszólalásának nem késett az eredménye: egyre kevesebb a dalárda, s elszűkül ennek irodalma. Az újak közül Tardos Béla két számát ismertetjük. Tömör korálszerű akkordokból épül a *Béke*, s homofon stílusú a *Dózsa feje* c. atmoszférája, melyen nem változtat a beleszótt fúgaexpozíció sem. Az utóbbiból jól kiemelkedik a baritonszólo. A *Nincs halál* zenéjében Sugár a bizakodást jelképezi tömör akkordjaival. — Halmozza a triolákat és többször ismétli fokozással e szavakat: „már jön május” Vass Lajos a *Piros remény*-ben.

Az egynemű karok literatúrájából érdemes megemlítenünk *A munkásotthon homlokára* zenéjét Csenki Imre, s a *Balalajkát* Vönöczky Endre feldolgozásában. Könnyen előadható mindkettő. Csenki az Internacionale néhány ütemét is idézte darabjában, az utóbbinak eleje hatásosan utánozza a hangszerpengetést. Egyneműkar is, vegyeskar is előadhatja a pikárdiai terc-hangközzel záródó Tornyos-féle kánont *Dolgozni fel* szövegére. A tárgyalt sok kórusműből kiviláglik: Juhász Gyula líráján csiszolódott az új magyar énekkari irodalom jelentős része.

Juhász több versének (Tavaszcímzés, Október, Himnusz) zengő soraira alkotta kétszeres Kossuth-díjas zeneszerzőnk, Farkas Ferenc az 1967-ből való 18 perc időtartamú *Tavaszcímzés* című sikeres kantátáját, melyet a Magyar Rádió és Televízió ének- és szimfónikus zenekara mutatott be Ferencsik János vezényletével az 1968. április 2-i zeneakadémiai hangversenyén. Eszmei megvalósítására nagy zenekart mozgósított a szerző, melyből két hárfa sem hiányzik. Zenekari kísérete szövevényes, korszerű. „A Juhász-kantáta stílárís tekintetben azt bizonyítja, hogy az újabb zene internacionális-interkontinentális hangja újra meg újra megéri a minden új iránt érdeklődő, minden új eszközt szívesen kipróbáló szerzőt, aki azonban visszatál... a maga személyes hangjához, — nevezük ezt lírikusnak, vagy romantikusnak, tradicionálisnak, vagy nemzeti hagyományban gyökerezőnek. A négy tételt mindvégig... finom, míves megmunkálás jellemzi.”² — Az üde frissességű kantátát azóta is szívesen sugározza a rádió.

² Bónis F., Új magyar mű a rádió zenekarhangversenyén. Orsz. Filharmónia. Műsorfüzet, 1968. 18. sz. 27—28. l.

A költő nagyváradi tanárkodása idején operettszerzéssel is szívesen foglalkozott. *Atalanta* című daljátékának versbetétei már 1908. novemberében elkészültek,³ a „körösparti Párizsban” került bemutatásra 1909. január 16-án. A prömier napján Juhász az operettje indítékairól is nyilatkozott a Nagyvárad című napilapban. Daljátékának főbb részei: az első felvonásban Melissa és Narcissus táncduettje, Járon és Myrto kettőse. Majd következik *Atalanta* áriája, s a Thomár—*Atalanta* duettjét befejező, szilaj lendületű bacchanália. A II. felvonásból kiemelkedik a királynő fohásza Aphroditéhez és kettőse Thomárral. Hatásos a III. felvonásban az „*Isten veled, szerelmes ének*”, melyet ismét *Atalanta* énekel. „Ez az operettnek túlságosan is komoly, sőt tragikus kimenetelű téma, mely inkább operaszerű muzsikát kívánna” — nem eredeti ötlete Juhász Gyulának. A cselekmény alapotívumait *Tierre Louis* (1870—1925) „*Aphrodite*” c. regényéből merítette, amely a századfordulón magyar fordításban is igen nagy népszerűségnek örvendhetett...

...Az egész darabon érezhető az a meleg szeretet, mely témaválasztásában rokon a kezdő Kosztolányi s még inkább Babits antik érdeklődésével.”⁴ A cikkírónak igaza volt, mikor témáját inkább operaszerű feldolgozásra ajánlotta, hiszen Händel is feldolgozta ezt már opera-alakban, amely előadásra is került 1736-ban a londoni színházban.

Juhász szövegét Deésy Alfréd színész, bonviván és műkedvelő zeneszerző látta el muzsikával, Lehel Károly nagyváradi karmester egészítette ki elő- és utózenével, valamint a finálék megkomponálásával s a teljes zene hangszerelésével, mert Deésy nem értett az instrumentáláshoz. Csakhamar, ugyanezen évben, április 1-én Debrecenben is színrre került Juhász darabja. A Debrecen c. újság szerint „a zene pompásan simul a szöveghez. Csupa buja, dallamos, keletiesen pompázó melódia. Deésy lelkéből áradó bőséggel fakadnak a szebbnél-szebb dallamok. Ezekben a háromnegyedes taktus uralkodik, csupa lágyan ringó keringőütem... Néha túlságosan sok benne az édeskés melódia. A második felvonás aránylag gyöngébb. Hatását ennek tulajdonítom.”⁵ A Debreceni Független Újság kiemelte Lehel Károly érdemét, aki nagy lendülettel végezte el a hangszerelést, azonban Deésy zenéjét több szempontból kifogásolta. Elismerte, hogy „zenéje ötletes, de kár, hogy néhány, az *Atalantához* nem illő számot is belevett partitúrájába, melyből különben is kitelne két kövér daljáték.”⁶

Az *Atalanta* másutt, így pl. Szegeden is előadásra került; adatait bőségesen tartalmazza a Péter László szerkesztésében megjelenő Juhász Gyula műveinek kritikai kiadása.⁷

Juhász Gyula ösztönző hatása feltűnő az ifjú költőkre. József Attila lírája is sokszor vonzókörébe került. „Jól megértette, magába szívta Juhász Gyula költészetének levegőjét, s át is vett belőle lényegét és formát, magatartást, tájlatást, ...Juhász Gyula rejtett bánata, hamu alatt izzó forradalmisága... visszhangot lel az ifjú József Attilánál.”⁸ Nemcsak a kiváló fiatal költő került búvkörébe, hanem a zeneszerzők javarésze is jól kihallotta verssorainak elrejtett melódiáit. Csaknem 40 zongorakíséretes, 1 zenekari együttesel kombinált műdal, 15 férfikar, valamint több vegyeskar, számos egyenmű kar, 4 kantáta számottevő eredmény, még ha nem is versenyezhetik azzal a dal-áradattal, mely elöntötte, elárasztotta Petőfi líráját ötnegyed évszázad

³ *Juhász Gyula* összes műve. Kritikai kiadás. (Szerk.: Péter L.) 1963. I. kötet 456.

⁴ *Borbély S.*, *Juhász Gyula Atalantája Debrecenben*. ItK. LXVII (1964) 494.

⁵ *Atalanta*. Debrecen. c. lap. 1909. ápr. 3.

⁶ *Atalanta*. Debreceni Független Újság. 1909. ápr. 3.

⁷ *Juhász Gyula* műveinek kritikai kiadása. *Atalanta*. I. köt. 456.

⁸ *Szabolcsi M.*, *Fiatál életek indulója* c. könyvből idézi *Bokor L.*, ItK. XLVIII. (1964) 539.

óta. Az alábbiakban közöljük a megzenésített Juhász versek repertóriumát a verscímek betűrendjében. Repertóriumunkban felhasználtuk a Juhász Gyula művei kritikai kiadásában publikált *Énekkari szövegek* adatait is,⁹ továbbá a Szeged Városi Somogyi Könyvtár Kilényi-gyűjteményében található Juhász-megzenésítéseket is [melyeket jegyzékünkben *-gal jelzünk. A Kilényi-féle gyűjteménybe egyébként tekintést nyerhettünk Péter László jóvoltából].

Lajstromunk nem differenciál, egyaránt közli az értékes és a mulandóságra ítélt dallamosításokat, mert célja elsősorban adatközlés. A megzenésített versek anyagát túlnyomórészt megtalálja az érdeklődő a budapesti Széchenyi Könyvtár ritkaságokban gazdag zeneműtárában.

A MEGZENÉSÍTETT JUHÁSZ VERSEK REPERTÓRIUMA

Rövidítések

egyn.	egynemű kar	Ms. Mus.	Manuscriptum musicum
én. zg.	ének zongorakísérettel		Az Orsz. Széchenyi Könyvtár
én. zkar.	ének zenekari kísérettel		zeneműtárában levő zenei kéz-
fkar.	férfikar		irat.
gykar	gyermekkar	Népm. Int.	Népművészeti Intézet
litogr.	litografált	Népm. Pr. Ir.	Népművészeti Propaganda
M. Kórus	Magyar Kórus		Iroda
		ny.	nyomda
		vkar.	vegyeskar
		Z.	Zeneműkiadó

Ha a mű megjelenésének helye nincs feltüntetve, Budapest értendő.

Atalanta (daljáték)

Deésy Alfréd

Hangszerelte Lehel Károly 1909. kéz.

Achilleus pajzsa

Siklós Albert (én. zg. Kéz.) OSzK

Ms. Mus. 2046/b befejezetlen 1921.

A dal

1. *König Péter* (fkar. Kéz.)
2. *Péter József* (vkar.) M. Dalos E. C. Sz. 75. éves fennállása alkalmából díjazva és kiadva 1942.
3. *Bárdos Lajos* (vkar.): „14 vegyeskar” c. kötetben, Z. 1959.

A lány dala (T. Heyse után)

König Péter (én. zg. H. ny.): „3 dal” c. füzetben.

3—5 l. OSzK Z. 44373

A magyar ifjak éneke

1. *König Péter* — Bp. Egyetemi énekkarok 1926-os pályázatán elismerést nyert. (Kéz.)
2. *Bárdos Lajos* (vkar.) 1961. II. kiadás. Z. 1966.

⁹ *Juhász Gy. z. m. III. köt. 376—388.*

A márciusi láz

Kocsár Miklós (vkar.) Népm. Int. 1962.

A munka

1. *Dobronyi Dezső* (vkar.) M. Munkásdal-egyletek. Szöv. 40. éves fennállásának alk. 1947.
2. *Gárdonyi Zoltán* (egyn. vagy vkar. zg.) Z. 1961.
3. *Csenki Imre* (vkar.) Muz. soksz. 1962.
4. *Bárdos Lajos* (fkar.) 1962. Nagykanizsai Erkel F. körnek ajánlva
5. *Halmos László* (egyn. és vkar.) Győr Városi Tanács soksz. 1964.

A munkásotthon homlokára

1. *Csenki Imre* (egyn.) Z. 1963. *Musica*, 1969. ²
2. *Balázs Árpád* „3 vegyeskar J. verseire” c. füzetben Z.

A négy évszak

König Péter (nőikar) 3. l. *

Anna

Zoltán Aladár (én. zkar.): „5 lírai dal” c. füzetben, Partitúra. Bucureşti, 1967.

A nyár

Kósa György (én. zg.): „12 dal” c. kiadványban Z. 1962.

A tápai Krisztus

1. *Kemény Egon* (én. zg.) Rózsavölgyi 1940. *
2. *uő.* (fkar.) uo. Rádió sugározta.

A tücsökre gondolok

Gárdonyi Zoltán (én. zg.). 1948. (Kéz.)

Azért szeretlek Anna

Kistétényi Melinda (én. zg.). Rádió sugározta 1957. XII. 8.

Azt álmodtam

1. *Buday Dénes* (én. zg. Kéz.) *
2. *Csanak Béla* én. zg. Kéz. 1942. *

Balalajka

1. *Tardos Béla* (fkar. mandolinzenekarral) 1943.
2. *Vönöczky Endre* (egyn.) Pécsi KISZ. soksz. 1967.

Ballada

Kósa György (én.) „12 dal” c. füzetben.
Z. 1962.

Béke

1. *Halmos László* (én. zg. kéz.) *
2. *Tardos Béla* fkar. „Két férfikar” c. füzetben.
Szikra. 1946.

Búcsú

Buday Dénes (én. zg. Kéz.) *

Csillagok szerelme

Vass Mancsi (én. zg. litgr.) Szeged, 1926. *

Dal

1. *Kósa György* (én. Zg.) „12 dal”. Z. 1962.
2. *Balázs Árpád* „3 vegyeskar” c. mű. 1. sz. Musica. 1972.

Dolgozni föl

Tornyos György (4. szól. kánon) Népm. Pr. Ir. 1967.

Dózsa feje

1. *Székely Endre* (én. zg. Kéz).
2. *Tardos Béla* (fkar. bariton szólóval) Z. 1959. 10. 1.

Elmenőben

Vass Mancsi (én. Zg. litogr.) 1926. *

Előre föl

Molnár Tibor ifj. (egyn.) Markos—Guttman isk.
énekkönyvben VIII. oszt. Bukarest, 1962. 103. l.

Emlék

1. *Kósa György* (én. zg.) Z. 1962. 4—5. l.
2. *Vaszy Viktor* (én. zg.) „Három dal József A. és Juhász Gy.
verseire” Z. 1962.

Ének

Gaál Jenő (vkar. Kéz.)

Előadva a rádióban 1961. nov. 29.

Ének Bukona...

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Ének Tinódihoz

König Péter (fkar.) Az Orsz. M. Dalosszövetség
1927-es pályázatán dicséretet nyert.

Fejfámra

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Fák

Hevesi András (vkar.) Pécsi Városi T.
soksz. 1964.

Férfikarének

Vass Lajos (fkar. litogr.) * 1962.
Kodályt köszönti 80 születésnapja alkalmából.

Félegyházai dalos jelige

König Péter (fkar.) 1928. január 14-én
énekelte a Petőfi-dalkör.

Fructidor

Tamás Alajos (vkar.) Népm. Int. 1959.

Gályarabok éneke

Kósa György (én. zg.) Népm. Int. 1959.

Görög elégia

Siklós Albert (én. zg. Kéz.) Ms. Mus. 2073/10.

Gyermekhimnusz

Jemnitz Sándor (gykar.) op. 49. Gyermekbarátok Orsz. Egyesülete 1947.

Gyermektemető

Vaszy Viktor (én. zg.) „Három dal József A. és
Juhász Gy. verseire” c. füzetben. 1962.
Említi az Orsz. Filharmónia Műsorfüzet 1965/40 sz.

Harangjáték

Balázs Árpád „3 vegyeskar” c. füzet 3. sz. Musica, 1972.

Himnusz Budavárához

König Péter (fkar. és zkar. litogr.) *
A Budai Dalárda pályázatán I. díjat nyert 1925-ben Budai kardal címen.

Himnusz az emberhez

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Hírül adja a rigó

Várföldi Elek „Eredeti magyar dalok” 3. sz. (én. zong.) Ms. Mus. 2482/a—b.

Hiszek

Kocsár Miklós (vkar.) „Két vegyeskar” c. f. Népm. Int. 1962.

Hűtlenség (Herold után ford.)

König Péter (én. zg.) * Megvan az OSzK zeneműtárában is, Z. 44373.

Igric nóta

Figedi (Fichtner) Sándor „Három magyar hangverseny dal” c. füzetben Rózsavölgyi.

Itt nyugosznak

Ifjúsági énekkarra. (Kéz.) Móra F. Múzeum.

Jelige

Schwach [Imre vagy Vilmos] (fkar.) Előadta a Szegedi Ált. Munkásdalgylet 1918. júl. 27. Délmagyarország híre.

Jól van így

König Péter (én. zg.) 1939. *

Király himnusza

König Péter IV. Károly tervezett érkezésére írta. Előadatlan maradt. (Délmagyarország. 1918. nov. 26.) Kéz.

Kórus a naphoz

1. *König Péter* (fkar.) Orsz. M. Dalosszövetség k, *
2. *Sugár Rezső* (vkar.) Népm. Int. vö. Orsz. Filharmónia Műsorfüzet 1961. ápr. 16.

Középkor

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Könyörgés szabadulásért

König Péter (vkar.)

Lant és kard

König Péter (fkar.) Dunántúli Dalosszövetség pályázatán első díjat nyert 1928-ban, Kéz.

Madách kardal

König Péter (fkar.) 1924. litogr. *
Nógrád megyei Madách társ. díjával kitüntetve.

Magyar idill

Szervánszky Endre (én. zg.) „3 dal” c. füzetben Z. 1966.

Magyar fohász

König Péter (vkar.) Orsz. M. Dalosszövetség litogr. *

Magyar nyár

1. *Faludi Béla* (vkar.) Múzeumi rota 1963.
2. *Karai József* (vkar.) Népm. Pr. Ir. 1970.

Május ünnepén

Hajdú Mihály (vkar.) Népm. Pr. Ir. 1966.

Májusi óda

1. *Lóránd István* (egyn.) 1960.
2. *Karai József* (egyn.) 1963.

Mese

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Milyen volt szökesége...

1. *Kemény Egon* (én. zg.) „6 dal” c. füzetben, Rózsavölgyi 1940.
2. *Kerekes János* (én. zg.) „6 dal” c. füzetben, Z. 1961

Mindig

Molnár Antal (én. zg.) „Dalok” (1909—11) Rózsavölgyi
Zeneműv. Főisk. kottatárában.

Munka és dal

Péter József (fkar.) M. Kórus k. 6768

Munkásgyermek himnusza

1. *Ehrenfeldné Bán Stefi* (én. zg.) Gál ny. 1948.
2. *Szeghy Endre* (vkar.). Rádió sugározta 1957. XII. 8.
3. *Sugár Rezső* (egyn.) Népm. Int. 1961.
4. *Tardos Béla* (én. zg.) Z. 1960, ill. (egyn. zg.) Z. 1962,

Nincs halál

Sugár Rezső (fkar.) „Búcsúhangok” c. kötetben, Z. 1965.

Nincsen — nincsen

Váradai Imre (én. zg.) Kéz. 1940.

November altatója

Nagy Mária (ifj. egyn.) 1961. Kéz. Kecskemét.

Nyár

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

Örök harc

Cser Gusztáv (kar.) Vasas Szakszerv. 2. díjával jutalmazott. 1967.

Petőfi

König Péter (fkar.) 1922. IX. litogr. *

Piros remény

Vass Lajos (fkar.) 1963. *

Szerelem

1. *Reinitz Béla* (én. zg.) [Fejes György: Reinitz Béla Zeneműveinek jegyzéke: Magyar Zenetört. Tanulm. Z. 1969. (Szerk. Bónis Ferenc) Említi „az elveszett vagy lappangó dalok” jegyzékében.]
2. *Kemény Egon* (én. zg. Kéz.) *

Szerenád

Siklós Albert én. zg. Ms. Mus. 2046.

Tavaszi táj

Balázs Árpád „3 vegyeskar” c. füzetben
2. sz. Musica 1972.

Tápai lagzi

Kemény Egon (én. zg.) „6 dal” c. füzetben, Rózsavölgyi, 1940.

Tinódihoz

König Péter (fkar. litogr.) *

Tehenek

Kósa György (én. zg.) Z. 1962. (Ered. kéz.) Ms. Mus. 4845.

Testamentum

Buday Dénes (én. zg.) Bárd. 1944. *

Új Kőmíves Kelemen

Kocsár Miklós (fkar.) Népm. Int. 1962.

Vándordal

Nagy Mária (ifj. kórus) Kéz. 1961. Kecskemét

Virrasztók éneke

König Péter (vkar. litogr.) *

Vízimalom

Kósa György (én. zg.) Z. 1962.

JUHÁSZ GYULA SZEMÉLYÉRE VONATKOZÓ MŰVEK

Farkas Ferenc: **Tavaszcímzés** c. kantáta

[4 tétel, baritonszólo vkar. és gykar.] 1967. Ed. Musica.

A vokális részek és zg. kiv. énekszólammal. Musica 1970. 29. 1.

Szerző kéziratának hasonmása.

König Péter: **A Tisza** kantáta. (Szavaltat+én. zkar.) Zg. kivonatának kéz.: Ms. Mus. 1960.

Lóránd István: **Májusi óda** c. kantáta. Előadásra került a Zeneművészeti Főiskolán. 1961. V. 27-én.

Takáts György Zeneműv. Szakiskolai hallgató (**Kantátá**):

LES POÈMES MISES EN SCÈNE DE GYULA JUHÁSZ

par

István Sonkoly

Le célèbre historien de musique hongrois Étienne Sonkoly — qui travaille et vit à Debrecen — avait l'intention de faire un répertoire des poèmes mis en scène des plus grands poètes de Hongrie. Après avoir écrit des études sur la poésie mise en scène de Attila József et Endre Ady, il s'occupe dans cet ouvrage de celle de Gyula Juhász.

On apprend de ce travail, que la poésie de poète szegedien avait inspiré plusieurs compositeurs hongrois.

On a mis en scène les vers de Gyula Juhász à la diverse façon — comme par exemple à la manière de la chanson folklorique ou à la façon de la chanson moderne. Comme le genre d'oeuvre, les interprétations sont aussi bien variées.